

Any 8
Núm. 32
Gener - febrer del 2003

Papers ACCC de Comunicació Científica és una publicació de l'Associació Catalana de Comunicació Científica, té periodicitat bimestral, i ha estat creada per informar i constituir un vehicle de l'expressió científica i corporativa dels seus associats. Tots els articles van signats, ja que reflecteixen l'opinió dels seus autors, que es fan responsables dels seus continguts.

Edita

Associació Catalana de Comunicació Científica.

Consell Editorial

Joaquim Elcacho, Mercè Piqueras, Octavi López, Pau Senra, Jaume Estruch.

Coordinació

Mercè Piqueras.

Secretaria

Mònica Viñas.

© Papers ACCC de Comunicació Científica. Es permet la reproducció del contingut d'aquesta publicació, sempre i quan s'hi faci constar la procedència.

Redacció i administració

Rambla de Catalunya 10 1r
08007 Barcelona.
Tel.: 93 412 11 11
Fax: 93 317 83 86
<http://www.acccnet.org>
e-mail: accc@fcr.es

Producció editorial

Rubes Editorial, S. L.
Sicília 236 Bis 2n 2a
08013 Barcelona.
Tel.: 93 231 12 00
Fax: 93 231 12 01
e-mail: rubes.editorial@rubes.es

Impressió

Grup 4 S.A.
Dipòsit legal: B-34311/96

Aquesta revista es publica amb l'ajut de la CIRIT i del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya

Ploma caudal

Passejades per la Barcelona científica

Passejades per la Barcelona científica és una lectura científica de la ciutat. En ella s'hi troba un recull, essencial, podríem dir-ne, de l'activitat científica, que ens duu des de la casa on Santiago Ramón y Cajal va elaborar la teoria de la neurona (que li proporcionaria el premi Nobel), fins les que van veure com s'inventava el iogurt Danone o els bolígrafs Bic

Entre llibre i guia, les *Passejades per la Barcelona científica* són un goig pels curiosos. Els autors, Xavier Duran i Mercè Piqueras, ens proposen un llibre de lectura tradicional, és a dir, des de la primera fins a la darrera pàgina, o com una guia turística, és a dir, salpebrada. En qualsevol cas, anima els lectors a recórrer la ciutat amb uns altres ulls.

A la primera part del llibre, els autors desgranen una visió de la Barcelona, que no és fàcil de trobar recollida en llibres d'història. Ens ofereixen una sèrie d'històries entreligades sobre la vida quotidiana dels nostres conciutadans d'altres temps. Com resolien els seus problemes quotidians? I, on? Revisen la gestió de l'aigua, relacionada amb l'artesania i la indústria; els problemes sanitaris i la situació d'hospitals i la casa de convalescència; els transports dins i des de la ciutat; nombres, mesures i formes de la ciutat.

La descripció dels centres sanitaris històrics, per exemple, ens duu des de la placeta de Marcús (al barri de la Ribera: a la cruïlla dels carrers Montcada i Carders), fins al pavelló antituberculós a tocar la plaça de Castella; passant pel complex de l'antic Hospital de la Santa Creu (transformat en l'actual Hospital de la Santa Creu i Sant Pau), on hi havia, a més de l'hospital, la Casa de Convalescència, seu avui de la Biblioteca de Catalunya i de l'Institut d'Estudis Catalans. Aquest complex, juntament amb els jardins d'Alexander Fleming (on hi ha l'Escola Massana), ocupen l'illa entre els carrers del Carme, Hospital i Egipcíaques.

Nombres, mesures i formes també configuren Barcelona. Només cal recordar les mesures amb què Cerdà va dissenyar l'Eixample: illes quadrades de 113,3 m de costat escapçades a les can-

tonades, delimitades per carrers de 20 m d'amplada, amb construccions de 20 m d'alçada i també 20 m de fondària. Segons l'urbanista, als edificis hi havia de viure una mitjana de 43 habitants, per tant, a cada veï de l'Eixample li corresponien, de mitjana, 40 m². Aquestes illes d'un xic més d'una hectàrea mai, però, no van veure respectada aquesta densitat demogràfica.

Els autors també recullen els noms de científics posats a carrers de la ciutat; ens recorden els noms geomètrics d'avingudes, la Diagonal, i de coordenades geogràfiques, el Paral·lel i la Meridiana. On aquesta darrera arriba a la plaça de les Glòries, ens proposen de visitar el monument al metre, en record de la participació de la ciutat en l'establiment del patró de mesura.

A la segona part, «Del Besòs al Llobregat», ens suggereixen un seguit d'itineraris per conèixer la ciutat científica. Així, veiem créixer la ciutat pel terreny guanyat al mar, tant en la zona del port Vell com a la Barceloneta, construïda sobre el terreny al·luvial dipositat pel Besòs, com també la seva configuració històrica en la vida quotidiana amb la distribució dels carrers dels gremis artesans al barri de la Ribera.

No hi falta tampoc un detall de les pedres amb què es van construir edificis, una revisió dels rellotges i una descripció de la diversitat dels arbres de la ciutat. Així com una revisió dels museus de ciència i centres de recerca. Especialment valuosos són índexs de carrers, onomàstic i temàtic, que poden fer que aquest llibre acabi essent de referència.

Cristina Junyent
Universitat Pompeu Fabra